

Første afsnit (Det levende væsen) – Kapitel 9 (Det levende væsen og døden) – Lektion 36

Euripides i den første sfære: Det er frygteligt trættende med hyldestråb fra et selvskabt publikum!

Joan Grant: (Return to Elysium)

Den første sfære som “skærsild” eller “helvede”

8.

Mens vi i den foregående lektion hovedsagelig beskæftigede os med generelle træk vedrørende spørgsmålet om det levende væsen og døden, skal vi i denne lektion fortrinsvis se på mere specielle forhold, som kan gøre sig gældende. Hermed menes der, at vi i denne lektion skal søge at nærme os spørgsmålet om de enkelte væseners og væsenkategoriers rent individuelle tilknytning til begrebet døden.

9.

Som det vil erindres, blev vi i den foregående lektion gjort bekendt med, at det først og fremmest er sin egen åndelige verden, det levende væsen oplever efter at have passeret den fysiske og dermed den første døds port. Og i tilknytning hertil kan det komme til at opleve andre væseners åndelige verdener, som det rent mentalt er på bølgelængde med, og som det derfor også rent mentalt er i stand til at stille ind på. Og vi husker også, hvorledes det første oplevelsesplan blev betegnet som “den første sfære”.

Som ligeledes oplyst i lektion 35 består imidlertid ethvert levende væsens – og her da ikke mindst ethvert menneskes åndelige verden af en mængde indbyrdes forskellige interessesfærer, hvilke interessesfærer på grund af netop deres forskelligartethed eksisterer som indbyrdes adskilte. De repræsenterer hver især en særlig mental tilstand, og netop individualitet i tilstandsmæssig henseende virker differentierende eller adskillende i den åndelige verden. Dette kan man også udtrykke på den måde, at de enkelte interessesfærer hver især repræsenterer en særlig mental bølgelængde, som der i hvert enkelt tilfælde må stilles ind på, for at kontakt og resonans samt den herpå beroende særlige oplevelse kan opnås. Af det, der hermed er nævnt, fremgår det, at den åndelige verden på den ene side kan beskrives som et system af forskellige individers forskellige interessesfærer, medens den på den anden side med lige så fuld ret kan beskrives som et system af individuelle, mentale bølgelængder, idet hver eneste mentale bølgelængde netop repræsenterer en særlig åndelig interessesfære. Men hvordan forholder nu alle disse forskellige interessesfærer eller mentale bølgelængder sig til begrebet “den første sfære”? – Deltager de alle i opfyldelsen af det formål at danne den første sfære, og i så fald: hvad er der andet end denne første sfære, eller deltager kun en del af dem i opfyldelsen af dette formål, og i så fald: hvilke?

Hertil skal svares, at den sidst foreslåede mulighed udtrykker den rigtige løsning. I virkeligheden danner kun en del af verdensaltets samtlige interessesfærer den realitet, vi har lært at kende under begrebet “den første sfære”, hvilket er ensbetydende med, at også kun en del af de til det enkelte

væsens åndelige verden knyttede interessesfærer danner materiale for en personlig første sfære. At gøre rede for hvilken del, der i hvert enkelt tilfælde er tale om, er imidlertid uden sammenligning langt vanskeligere end dette at formulere spørgsmålet herom. Thi netop på dette felt gør de levende væseners individualitet sig overordentligt stærkt gældende. Generelt kan det imidlertid med betydelig tilnærmelse til nøjagtigheden siges, at den første sfære består af det sæt lokale interessesfærer, som det enkelte levende væsens udpræget fysiske interesser danner. Det vil igen sige, at den første sfære i realiteten består og opretholdes af de særlige interesser, som specielt angår den fysiske verden og dermed de interesser, som i udpræget grad bandt individet til den fysiske materieverden, dengang det forud for den første døds indtræden befandt sig her.

Som eksempler på sådanne udpræget fysiske interesser kan nævnes interessen for at samle materielle værdier, interessen for at have fysisk magt og position, interessen for at tjene penge og lave forretning, interessen for at være beundret og eftertragtet – ikke mindst af det modsatte køn, interessen for at stifte hjem og familie, interessen for at spise og drikke samt tilegne sig andre former for udpræget fysiske nydelser eller kort sagt: interessen for at beskæftige sig med den fysiske materie og dens muligheder.

Med andre ord: begrebet "den første sfære" dækker mere nøjagtigt udtrykt over et åndeligt tilværelsesområde, som er dannet og opretholdt af det levende væsens udpræget fysiske interesser.

10.

Da nu den første sfære er bygget op af de levende væseners udpræget fysiske interesser, og man tager hensyn til, hvad der forstås ved begrebet "udpræget fysiske interesser", vil man også have mulighed for at indse, at det med en vis ret kan hævdes, at den første sfære udgør et åndeligt tilværelsesområde, der grænser umiddelbart op til den fysiske verden. Naturligvis refererer ordet "grænse" her ikke til en fysisk afstukket grænse, der kan koordineres i tid og rum, men derimod til en åndelig zone, der meget nøje befinder sig i afhængighedsforhold til den fysiske materieverdens eksistens samt i tilknytning hertil befinder sig i afhængighedsforhold til de levende væseners sans- og manifestationsmæssige aktivitet og optræden i denne materieverden. Man kan også udtrykke det på den måde, at den første sfære umiddelbart grænser op til den fysiske verden i den forstand, at den består af de interesser, som hovedsageligt beskæftiger de levende væsener allerede mens de fører deres fysiske tilværelse. Og heraf vil det så fremgå, at den fysiske eller første død blot betegner en afskæring af forbindelsen med selve den fysiske materie, hvorimod den ikke betegner nogen afbrydelse af forbindelsen med de til denne materie knyttede fysiske interesser. Tværtimod! Efter at have passeret den første død vågner hvert eneste levende væsen netop op i den del af sin egen åndelige verden, som bæres af dets egne fremherskende interesser. Og det vil igen så godt som uden undtagelse sige, at det vågner op til en fortsat beskæftigelse med de interesser, der forud for den fysiske døds indtræden direkte eller indirekte angik kampen for tilværelsen og dermed kampen for at få magt og indflydelse over den fysiske materie og de herpå beroende fysiske værdier på et eller andet område og i en eller anden målestok. Det vågner kort sagt op til en fortsat beskæftigelse med de udpræget fysiske interesser og dermed til en tilværelse i "den første sfære".

11.

Imidlertid er den åndelige verden og de hertil knyttede "lette" åndelige materier ikke ligefrem nogen ideel tumleplads for de udpræget fysiske interesser. Det er den kun, så længe individet gennem sin fysiske organisme står i direkte forbindelse med den tunge, fysiske materie. For i modsætning til den fysiske materie byder den åndelige materie som allerede flere gange bemærket ikke på modstand mod at blive bevæget og organiseret.

Den former sig tværtimod med største lethed efter tankens og viljens bud, og det vil sige, at alt lykkes for det levende væsen under dets skaben i den åndelige materie – således også der, hvor det beskæftiger sig med de udpræget fysiske interesser. De materielle værdier hober sig op omkring det i lyntempo. Dets magt og indflydelse over gods og medvæsener vokser ligeledes i lyntempo. Der er simpelthen ingen grænser for dets succes i den åndelige verden eller rettere: der er ingen grænser for dets indbildte succes. For man må jo her hele tiden betænke, at det først og fremmest er sine egne ønskedrømme og tankeskabelser, det levende væsen i den første sfære er vidne til og indhyllet i.

At den åndelige verden ikke i sig selv er nogen ideel tumleplads for udfoldelsen af de specielle fysiske interesser vil nu fremgå af, at det ved en nærmere ransagelse i givet fald vil kunne dokumenteres, at det i virkeligheden er bestræbelserne på at overvinde den modstand, som den fysiske materie ifølge sin natur just yder mod at blive bevæget og organiseret, samt dette at få disse bestræbelser til at lykkes, der i dybeste forstand udgør charmen ved denne form for aktivitet eller beskæftigelse. Netop dette at få tingene til at lykkes og derigennem opnå ærefuld succes og anerkendelse udgør just den største charme ved beskæftigelsen med den fysiske materie og dermed ved tilværelsen i den fysiske verden, hvilket det jo ligger inden for ethvert almindeligt begavet menneskes rækkevidde at efterspore. – Naturligvis kan man ikke se bort fra, at en stor del af de levende væseners fysiske aktivitet er motiveret af visse organiske behov, som optræder i og stammer fra den fysiske organisme. Men det ændrer intet ved den kendsgerning, at de levende væsener i den udstrækning, de har interesser udover de, som de førnævnte organiske behov motiverer, mere eller mindre ubevidst fornemmer nødvendigheden og muligheden af at overvinde den fysiske materies modstand mod bevægelse og organisation som den mest fundamentale charme ved bestræbelserne herpå og dermed fornemmer dette modstandsmoment som den omstændighed, der i dybeste forstand frister det til at mobilisere og omsætte den herfor nødvendige energi eller skaberevne. Bl.a. er det jo en kendsgerning, at det hos det skabende individ fremkalder des rigere og dybere glæde at få skabelsen til at lykkes, jo større modstand der har været at overvinde. Men netop denne glæde og dermed denne charme ved skabelsen mangler jo ved den rent åndelige beskæftigelse med de fysiske interesser – altså ved den beskæftigelse med disse interesser, som i renkultur foregår i den første sfære hinsides den fysiske død. Her yder materierne som sagt ingen modstand. Her lykkes tværtimod uden videre enhver indsats, som væsenet yder. Her er der med andre ord ingen særlig charme ved at beskæftige sig med disse interesser, hvilket igen vil sige, at et af de dybeste og mest fundamentale motiver for denne beskæftigelse på forhånd er bortfaldet.

Hvordan fornemmer individerne nu denne situation eller tilstand? – Ja, bortset fra en første flygtig periode af betagelse over de nye muligheder fornemmer de den relativt hurtigt som højst ulidelig, og før eller senere vil de simpelthen føle sig som hensat i et helvede af mareridt. Og nået hertil fornemmes livet som en uudholdelig lidelse, som indbegrebet af alt forfærdeligt, som noget, der driver det implicerede individ til ligefrem desperate forsøg på at undslippe tilstanden. Og blandt disse desperate forsøg optræder uundgåeligt på et eller andet tidspunkt forsøget på at henvende sig til Gud om hjælp, og det ganske uanset hvordan individet tidligere har set på guddomsbegrebet. Ikke så sjældent former denne bøn sig som et sidste forsøg på en udvej, ja måske endog som et fortvivlet og uartikuleret skrig om hjælp. Men uanset hvordan denne sidste udvej prøves, betegner den, som vi senere skal se, altid vejen til udfrielse af lidelserne, vejen til udfrielse af det helvede, som den første sfære kan blive, og som den i en eller anden udstrækning næsten altid bliver for de væsenstyper, der endnu ikke er blevet bevidste i livslovene og ej heller er blevet bevidste i Gud.

Nu skal man ikke tro, at den omstændighed, at den første sfære som regel før eller siden ender som en skærsilds- eller helvedesoplevelse for de kosmisk ufærdige væsener, at det er udtryk for et sadistisk eller ukærligt indslag i verdensordenen. Tværtimod knytter der sig, som vi senere skal

komme til klarhed over, en meget kærlig og guddommelig hensigt til denne anordning, uden hvilken døden i virkeligheden aldrig nogensinde ville kunne komme til at forme sig som den overvældende skønhedsåbenbaring, der nu er mulig.

Nævnte anordning spiller med andre ord en meget betydelig rolle i det levende væsens forhold til begrebet døden, og det kunne derfor have sin interesse at studere et par supplerende eksempler på, hvordan den virker.

12.

Når den første sfære for de kosmisk ufærdige og uindviede væsener som oftest til slut kommer til at forme sig som en helvedesoplevelse i en eller anden udstrækning, beror det foruden den allerede anførte grund på flere forskellige forhold, som vi i det følgende kortfattet skal berøre de væsentligste træk af. For det første skyldes det, at de fleste – ja, i mange tilfælde alle – et kosmisk ufærdigt væsens fysiske interesser på en eller anden måde har et snævert egoistisk sigte i den forstand, at de begrænser sig til at tjene plejen af individets egne personlige formål. Det kan som allerede sagt give sig udslag i stræben efter fysisk magt og rigdom, stræben efter fysisk ære og position og stræben efter personligt fysisk behag og nydelse m.v., hvor denne stræben vel at mærke udfoldes uden hensyn til eller beivring for eventuelle medvæseners interesser. De pågældende fysiske interesser er med andre ord sædvanligvis forbundne med rent selviske begær og har ikke noget videre sigte udover dette at tilfredsstille disse begær. Og hvad de nævnte begær selv angår, kan de med hensyn til deres igangsættende kræfter ledes tilbage til to simple grundmotiver, hvoraf det ene kan defineres som ønsket om generelt at opnå primitiv eller simpel fysisk nydelse, medens det andet kan defineres som ønsket om at opnå primitiv eller simpel psykisk nydelse, hvilket sidstnævnte motiv eller ønske igen skjuler sig under begrebet "forfængeligheden". Just forfængeligheden samt den primitive fysiske nydelsestrang er uden for al tvivl de primære drivende faktorer bag det levende væsens egoistisk prægede fysiske interesser samt den heraf afledede særlige aktivitet.

Men hvordan går det så med disse interesser, når væsenet efter den første døds indtræden skal til udelukkende at dyrke dem i den åndelige verden, nærmere betegnet i den første sfæres lette, åndelige materier? – Ja, her går det på ny sådan, at væsenet før eller siden ender i en ulidelig tilstand, en tilstand, som faktisk kun begrebet "helvede" egner sig til at karakterisere. For i kraft af materiernes letbevægelighed kommer det implicerede individ for det første pludselig i den situation, at det får alle sine ønsker om primitiv eller simpel "fysisk" nydelse opfyldt. I kraft af tankens – og her ikke mindst ønsketankens magt over den psykiske materie kan det f.eks. sætte sig til det ene veldækkede og med udsøgte spiser og drikke velforsynede bord efter det andet og heraf nyde alt, hvad det lyster. Og det kan som før nævnt sætte sig i besiddelse af alle de penge og øvrige materielle værdier, det overhovedet er i stand til at begære. Der er overhovedet ingen grænser for dets evne til at opfylde sit fysiske nydelsesbegær. Men foruden det tidligere berørte forhold vedrørende charmen ved at skabe i den fysiske materie, foruden at denne charme altså i vid udstrækning mangler ved skabelsen i den åndelige materie, kommer individet også relativt hurtigt i den situation, at al dets begær efter fysiske nydelser er tilfredsstillet. Thi begærets tilfredsstillelse er nu blot et spørgsmål om at dyrke de dermed forbundne interesser, og mod denne dyrkelse ydes der som sagt i den åndelige verden ingen som helst modstand. Og da yderligere dyrkelsen af disse interesser – som ligeledes tidligere nævnt – kun har et snævert egoistisk sigte, nemlig at tilfredsstille individets egen personlige fysiske nydelsestrang, ja så knytter der sig til situationen ikke noget som helst moment, der kan tjene til at mildne, endsige ophæve den helvedestilstand, som gradvist uundgåeligt vil opstå. Og resultatet bliver, at individet synker dybere og dybere ned i den tilstand af ubeskrivelig lede, der kommer af kun at tænke på sig selv og af, at alt ens begær er mættet – ja, overmættet, og at der ikke længere forekommer noget, som man kan ønske sig eller længes efter, og som det koster overvindelse af modstand at opnå. Det

er i virkeligheden en tilstand, som flere mennesker allerede i deres fysiske tilværelse får en forsmag på. Der tænkes her på de mennesker, der uden kulturel baggrund og i kraft af konjunkturbegunstigede spekulationer bliver så velhavende, at de er i stand til at opfylde samtlige deres primitive materielle behov og begær. Man vil her bemærke, hvorledes adskillige af disse mennesker – ofte kaldet stormoguler eller gullaschbaroner – efterhånden synker ned i en tilstand af den dybeste livslede, simpelthen fordi de i deres indskrænkede egoisme og primitivitet ikke kan få øje på andet mål at stræbe imod end opfyldelsen af deres eget snævre og simple nydelsesbegær. I denne deres trange, selviske tilstand kan de kun interessere sig for at søge deres eget. Og at få mættet denne centrale interesse er erfaringsmæssigt, men ikke desto mindre uventet for den søgende selv, altid ensbetydende med oplevelsen af det rene helvede – og det specielt, når der ikke umiddelbart frembyder sig noget, der kan tjene som erstatning for nævnte interesse. Og det gør der jo netop ikke for de mennesker, der udelukkende kun har talent for egoisme.

Man vil tværtimod her for disse ulykkeligt stillede fysiske væseners vedkommende kunne konstatere, hvorledes de i ikke så få tilfælde under deres desperate forsøg på at undslippe den ulidelige tilstand tyer til dyrkelsen af unaturlige adspredelser, ja endog rene perversiteter og afsporinger, simpelthen fordi kontrastprincippet i deres tilværelse må bringes til at virke. Men takket være, at disse forsøg blot betegner nye anstrengelser i retning af snævre selvdyrkelse i forbindelse med de rent praktiske vanskeligheder, sådanne udskejelser medfører, leder disse forsøg blot til et endnu værre helvede, et helvede, som væsenet kun i selvmordet kan se en udfrielse af. Men man vil her bemærke, at selvmordet i dette som forøvrigt i alle andre tilfælde ikke er fremkaldt af, at individet er ked af livet som sådan. Det føler blot, at det ikke længere kan udholde at opleve det i den tilskikkelse, det har antaget. – At flugtforsøget så er illusorisk, er en helt anden sag. Det må det nemlig betegnes som, idet væsenet gennem selvmordet blot opnår at styrte sig hovedkuls ind til en oplevelse i renkultur af de mørke og uhyggelige tankesfærer, som dets udskejelser og de hermed forbundne interesser er funderede i.

13.

Vi har således set, hvorledes den snævre selvdyrkelse på de primitive fysiske nydelsers område kan lede det levende væsen til at opleve den første sfære som et helvede, hvilken oplevelse det altså undertiden allerede i den fysiske verden kan få en vis forsmag på. Men også selvdyrkelsen på det andet af de førnævnte to grundmotivets område kan forvandle oplevelsen af den første sfære til en helvedesoplevelse. Det drejer sig her om selvdyrkelsen på de primitive psykiske nydelsers område eller sagt med andre ord: dyrkelsen af forfængeligheden.

Også på dette område er materiens letbevægelighed i forbindelse med det snævre egoistiske formål årsagen til, at helvedes- eller skærsildstilstanden opstår. – Forfængeligheden afslører sig jo som individets trang til at gøre en heldig figur, således at det kan blive genstand for omgivelsernes dyrkelse og beundring, ærbødighed og underdanighed. Den afslører sig i tilknytning hertil som væsenets trang til at blive anset for at være i besiddelse af særligt attråværdige kvaliteter, dyder, evner, egenskaber, attributter og fortrin – og helst sådanne, som er uopnåelige for andre (f.eks. er dette at være i besiddelse af usædvanlige okkulte evner ikke sjældent et mål for forfængeligheden og dens indehaver!). Thi netop i kraft af en sådan uforlignelig udrustning har det rigtig chance for at kunne brilliere og derigennem rigtig chance for at blive efterstræbt som genstand for medvæsenernes hengivenhed, hyldest og beundring – men sandelig også misundelse. Og frem for alt: i kraft af sine åbenlyse uforlignelige kvalifikationer kan det føle sig sikker på altid at blive taget alvorligt af omgivelserne – forfængelighedens allerømmeste punkt.

Rent umiddelbart skulle man ikke tro, at forfængeligheden burde betragtes som noget videre uheldigt eller negativt motiv for det levende væsens bestræbelser, idet den jo dog er drivkraften bag en

aktivitet, der sigter mod at gøre sin indehaver til genstand for omgivelsernes hyldest og beundring. Men det er også kun ved første øjekast, sagen tager sig således ud. For ved nærmere betragtning viser forfængeligheden sig at være en af hovedkilderne til al den lidelse og smerte – fysisk såvel som psykisk – der eksisterer i verden. Ja, det vil muligvis oven i købet kunne vise sig, at den er den dybeste og mest alvorlige kilde hertil. Forfængeligheden betegner nemlig selveste indbegrebet af egoisme og selvdyrkelse; og selvom den rigtig nok er drivkraften bag sin indehavers bestræbelser på at opnå omgivelsernes hyldest og beundring, ligger det samtidig i dens natur, at den ikke giver et æble fra sig uden at få mindst én pære igen. Det er således ikke af hensyn til omgivelserne og deres behov for en lykkelig livsoplevelse, at forfængeligheden virker som drivkraften bag sin indehavers forsøg på at opnå disse omgivelseres hyldest og beundring.

Det er udelukkende kun af hensyn til indehaveren selv, hvilket bl.a. dokumenterer sig derigennem, at også omgivelsernes eventuelle misundelse smigrer den. Og hvad mere er: forfængeligheden er, når det kommer til stykket, totalt blottet for enhver form for tilknytning til begreber som hensyn og skrupler hvad angår de midler, som i hvert enkelt tilfælde må tages i anvendelse, for at de tilsigtede resultater og mål kan nås – dog forudsat at slutresultatet stadig er i forfængelighedens favør; hermed menes, at de anvendte midler ikke bringer forfængelighedens ophavs ry og omdømme i fare. – Forfængeligheden må altså til trods for sin tilsyneladende positivitet og uskyldighed betragtes som en af det levende væsens allerfarligste og mest dybtgående egenskaber, ja, som den egenskab, der får det til at fremtræde i tilværelsen som det, Martinus har kaldt "den længst levende afgud". I kraft af forfængelighedens indflydelse på og dybe rødder i mentaliteten udgør det levende væsen i sig selv den realitet, det sidst af alt holder op med at dyrke, og er selv den afgud, det sidst af alle hører op med at bære ofre til.

Men hvordan går det så med forfængeligheden og den heraf affødte psykiske selvdyrkelse, når den skal praktiseres i den første sfære? – Ja, som allerede nævnt er atter her den åndelige materies letbevægelighed plus det egoistiske formål udslagsgivende. I kraft af materiens letbevægelighed lykkes alle dets forsøg på at erhverve de eftertragede dyder og fortrin uden den allermindste vanskelighed, og for så vidt er jo alting godt set fra det implicerede individs udsigtspunkt. På den anden side vil det også selv ret hurtigt bemærke, at det ingen videre anstrengelser volder at få forsøgene på at antage et flatterende ydre til at lykkes, således som det tidligere var tilfældet. Og allerede dette forhold skaber det første skår i dets selvglæde og selvbevidsthed, jævnfør sandheden i det gamle ord, at det er bedre at være til grin for verden og respektere sig selv end at være respekteret af verden og til grin for sig selv. Ydermere bringes dette skår i glæden over sig selv til at vokse gennem den omstændighed, at det heller ingen videre anstrengelser koster at få de ydre projekter og præstationer til at lykkes, hvorigennem dets uforlignelighed skulle komme til syne. Det er simpelthen alt for let at få succes, ja, det er så let, at der ingen ære er ved det mere. Og dermed er faktisk selve pointen i eventyret neutraliseret og dermed også charmen ved at sætte det i scene ophævet. Og hvad der er det allerværste: det henrevne publikum mangler. Thi i kraft af det forhold, at individet nu befinder sig i den åndelige verden, og denne er en verden af mentale interessesfærer og bølgelængder, hvor kun ligesindede individer kan opnå indbyrdes kontakt, kan væsenet kun komme i berøring med medvæsener, der har den samme mentale indstilling som det selv. Det vil altså sige væsener, der også kun er indstillet på at dyrke sig selv, eller for at udtrykke det med Kumbels berømte ord: "Alle tænker på sig, kun jeg tænker på mig". Og hvad mere er: disse forfængelighedsdyrkende individer har alle succes i den forstand, at også deres herredømme over den lette åndelige materie er suverænt. Og det vil igen sige, at de faktisk alle er lige veludrustede med hensyn til de fortrin og dyder, der skal fremkalde omgivelsernes trang til hyldest og beundring m.v. Men når de alle på dette område er lige veludrustede, så er de jo også indbyrdes jævnyrdige, og det må igen betyde, at der intet forekommer, som virkningsfuldt kan opfordre til just den eftertragede dyrkelse fra

omgivelsernes side. Samtidigt tørster de ikke desto mindre alle efter denne dyrkelse, og dette medfører alt i alt automatisk, at de i hinanden kun ser nogle dødsensfarlige rivaler. Og resultatet er naturligvis en serie forsøg på at bekæmpe hinanden, hvilke forsøg ikke mindst former sig som en række anstrengelser i retning af at latterliggøre og vanære hinanden. Og at en sådan tilstand – alt taget i betragtning – ikke just kan betegnes som paradys, men derimod må karakteriseres som helvede, er sikkert ikke vanskeligt at indse og specielt ikke, hvis man betænker, at den som regel er fyldigt suppleret med indtryk fra de andre former for helvedesoplevelse, som er blevet beskrevet.

Foruden disse andre ubehagelige indflydelser lever det her skildrede væsen altså en tilværelse i utilfredsstillet trang til at blive feteret af omgivelserne, hvilket i virkeligheden i sin allerdybeste natur vil sige, at det lever i en utilfredsstillet trang til at blive elsket af omgivelserne. Thi sandheden om forfængeligheden og dens udslag er faktisk i sin allerdybeste natur den, at den udspringer af det levende væsens trang til at blive elsket og kærtet af omgivelserne. Men denne trang er her i dette specielle tilfælde iklædt sin allerfattigste og mest primitive klædebon, nemlig egenkærlighedens klædebon eller det klædebon, der kan udtrykkes med ordene: jeg har brug for dig til at elske mig selv med. Thi det kosmisk ufærdige menneske røber nemlig ikke mindst sin ufærdige natur gennem forestillingen om, at det har krav på omgivelsernes hensyn, kærlighed og kærtet uden selv at yde hensyn, kærlighed og kærtet. Og netop af denne forestilling fostres forfængeligheden. Thi da på den ene side samtlige medvæsener på det pågældende udviklingsstrin på ingen måde er til sinds at yde kærlighed og kærtet på disse vilkår, men tværtimod selv stiller krav til sådanne udgiftsfrie ydelser, og da på den anden side ingen af disse væsener er i stand til at omstille sig til en modsat indstilling, må de jo alle hver især søge andre veje for at få tilfredsstillet deres naturlige trang til at blive elskede og kærtede. Og disse veje går netop gennem en række forsøg på ved hjælp af lokkemidler at opnå medvæsenernes sympatiske indstilling og derigennem den hermed forbundne trang til beundring og dyrkelse. Men heraf fremgår det tydeligt, at forfængelighedens vilkår i princippet er en alles krig mod alle, og det hvad enten de prøves i den fysiske verden, eller de prøves i den åndelige verdens første sfære. Og just herigennem kommer det til syne, at forfængeligheden i kraft af sin natur effektivt kan bidrage til at gøre oplevelsen af den første sfære til en helvedesoplevelse for de implicerede væsener.

Vi har hermed fået et første indtryk af, at opholdet i den første sfære kan komme til at forme sig som en ren helvedesoplevelse for det implicerede individ, idet vi har set, at nævnte oplevelse simpelthen kan udspringe af den omstændighed, at den åndelige verden i kraft af just sin åndelige natur ikke er nogen ideel tumleplads for dyrkelsen af de udpræget fysiske interesser. Ganske vist er linierne i den anførte fremstilling trukket meget groft og skematisk op. Ikke desto mindre dækker den dog over den sandhed, at den første sfære for det levende væsen kan komme til at forme sig som en ubeskrivelig helvedesoplevelse, og i virkeligheden ikke sjældent gør det takket være dets kosmiske ufærdighed. Men det må her hele tiden erindres, at den anordning, der muliggør dette, set i et større perspektiv tjener et såre guddommeligt og alkærligt formål, et formål, som vi i den følgende lektion skal komme nærmere ind på.

Emnet fortsætter i lektion 37.

Spørgsmål til lektion 36

1. Hvad dækker begrebet "den første sfære" helt nøjagtigt over?
2. Er det korrekt at hævde, at den første sfære udgør et åndeligt tilværelsesområde, der grænser umiddelbart op til den fysiske verden?

3. Er der grundlag for at hævde, at den åndelige verden er en ideel tumleplads for beskæftigelsen med de udpræget fysiske interesser, når vel at mærke denne beskæftigelse udelukkende udfoldes dér?
4. Hvad er det, der først og fremmest betegner charmen ved at beskæftige sig med de udpræget fysiske interesser?
5. Øver den åndelige materie modstand mod at blive bevæget og organiseret?
6. Nævn venligst de to simple grundmotiver, der virker som de primære, drivende kræfter bag det levende væsens rent selviske begær?
7. I den første sfære befinder det levende væsen sig i den situation, at det uden noget som helst forbehold kan få mættet sin fysiske nydelsestrang. Indebærer denne situation uden forbehold en paradisooplevelse for individet, eller indebærer den snarere i sit slutfacit en helvedesoplevelse?
8. Hvad forstås ved begrebet "forfængeligheden"?
9. Kan der være grundlag for at hævde, at forfængeligheden i sin dybeste natur udspringer af det levende væsens naturlige trang til at blive elsket og kærtegnet af omgivelserne?
10. Leder dyrkelsen af forfængeligheden, der hvor denne i renkultur foregår i den åndelige verden, til en paradisooplevelse eller til en helvedesoplevelse?
11.
 - a) Spiller begrebet "bønnen" nogen rolle for det nødstedte individ i den første sfære, og b) i bekræftende fald: hvilken?

Løsningen til lektion 35's opgavetillæg

- 1) 1. er i instinktiv kontakt med udødeligheden; 2. kan ikke gøre sig begrebsmæssig forestilling om døden.
- 2) 1. Instinktet er svækket; 2. Besiddelsen af evnen til at forestille sig døden som sådan; 3. Manglende tro på og sikkerhed for egen udødelighed.
- 3) a) Den fysiske død; b) døden fra de ufærdige naturer i mentaliteten.
- 4) Jeget, skabeevnen med tilhørende skæbneelement samt hele den sjælelige struktur – koblingslegemet inklusive.
- 5) Den sjælelige struktur.
- 6) a) følelseslegemet; b) tyngdelegemet.
- 7) Følelseslegemet.
- 8) Nej (for planten); ja (for dyr).
- 9) Sit eget mentale livsrum samt dets indhold.
- 10) Den del af den åndelige verden, som det levende væsen oplever umiddelbart efter at den første død er indtrådt (den første sfæres 'fysiske' natur grunder sig på, at den pågældende sfære bæres af fysiske forestillinger og interesser).
- 11) Nej!

12) At de rent mentalt kan komme på bølgelængde med hinanden.

13) Ja!

PBJ

NB. Disse svar er godkendt af Martinus.